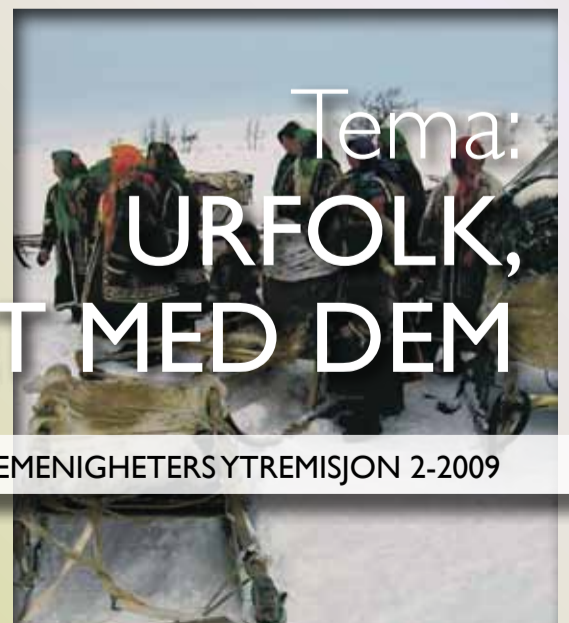
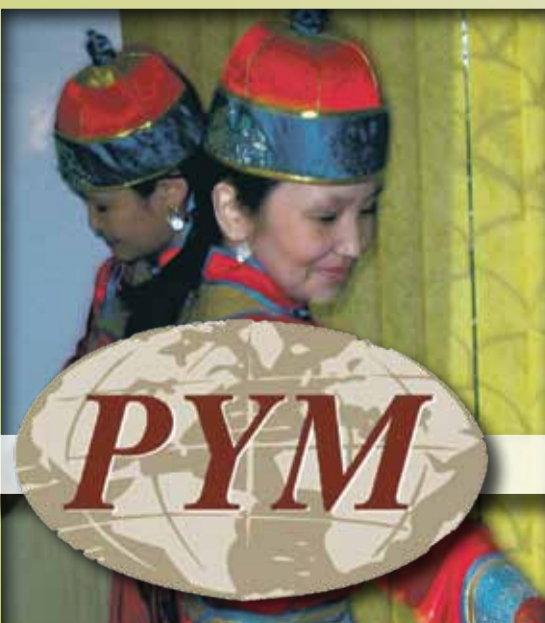

MISJONS MAGASINET

ET TEMA MAGASIN FRA DE NORSKE PINSEMENIGHETERS YTREMISJON 2-2009

Innhold

- S 2:** Anne Lise Søvde
Urfolk, og podet inn i Ur-folket
- S 3:** Bjørn Bjørnø
Av alle nasjoner og stammer, av alle folk og tungemål
- S 4:** Anne Lise Søvde
Bygger Guds rike blant Kongos pygmeer
- S 6:** Anne Lise Søvde
Gjensidig læring hos indianerne
- S 7:** Rudolf Larsen
Tilbakeblikk på norsk pinsemisjon i Paraguay
- S 8:** Anne Lise Søvde
Masaijenter får nye overgangriter
- S 9:** Anne Lise Søvde
Bønnemor på misjonsekspedisjon
- S 10:** **Misjonærbloggene**
- S 12:** Oddwin Solvoll
Toba-indianerne i La Loma spises opp fra begge sider
- S 14:** Liv Torild Rinding Skjeggestad
Ndoroboene – et urfolk som banker på våre hjerter
- S 15:** **Ndoroboene i Kenya**
- S 16:** Elisabeth Tønnesen
Dette gjorde Gud
- S 18:** Anne Lise Søvde
Lærer tre språk samtidig

Urfolk, og podet inn i Ur-folket

La oss starte i Det gamle testamentet: *Tarah tok med seg Abram, sin sønn, sin sønnesønn Lot, Harans sønn, og svigerdatteren Sarai, sin sønn Abrams hustru, og de dro ut sammen fra Ur i Kaldea for å reise til Kana'ans land. Men da de kom så langt som til Karan, bosatte de seg der.*¹

I denne utgaven av Misjonsmagasinet skal vi møte ulike etniske grupper, betegnet som urfolk. Da tenkte jeg det ville være smart å gå til Skriften aller først, hvor vi finner den bibelske referanse, Ur i Kaldea, stedet hvor Abrahams forfedre kom fra.

*Byen Ur i Kaldea: Ur var en by i det sydlige Mesopotamia, i riket Sumer. Den befant seg i dagens Irak, like ved der Eufrat og Tigris løper sammen. Byen Ur var et av de viktigste senterne for den sumeriske kultur, den tidligste veldokumenterte kultur i verdenshistorien. I den tidligste tid, før Babylons storhetstid, var Ur lenge et politisk og til dels religiøst sentrum for landet; den var hovedsetet for dyrkelsen av måneguden Nanna. I Det gamle testamente nevnes den som Abrahams opprinnelige hjemsted.*²

Man skulle kanskje tro at Ur i Kaldea ikke hadde noe med begrepet «urfolk» å gjøre. Men kan det være at det engelske «indigenous peoples» nettopp ble oversatt til norsk med «urfolk», fordi vi bruker betegnelsen «ur» – gammelt, eller «ur» – historisk, og at det har sin språklige opprinnelse i nettopp Ur i Kaldea?

¹ 1. Mos. 11:31

² Hentet fra « <http://no.wikipedia.org/wiki/Ur> »

³ 1. Mos. 11:9-10

Da var Misjonsmagasinets tema gitt: Urfolk, og møtet med dem. Og om du ennå ikke ser linken mellom Ur i Kaldea og Urfolk, så kan du lese i 1. Mos. 11 beskriver flere urfolks opprinnelse: *Derfor ble byen kalt Babel, for der forvirret Herren all jordens tungemål, og derfra spredte Herren dem ut over hele jorden. Dette er historien om Sems ætt: Sem var 100 år gammel da han fikk sønnen Arpaksad, to år etter vannflommen.*³

Sems barn er semitter, som i dag er en alminnelig betegnelse på jøder, eller Abrahams barn. Bibelen forteller altså om flere av de eldste urfolkene som historien kjenner til. Blant dem som ble spredt omkring fra Babels tårn ble også andre urfolk dannet.

Når Paulus skriver at de kristne er podet inn sammen med jødene igjennom Abrahams tro, gir det oss en tilhørighet som går usannsynlig langt tilbake. Vi er blitt en del av Abrahams, men også Sems ætt. Denne urgamle identiteten tar vi med oss i misjonsoppdraget, i møte med andre etniske grupper og urfolk, noe som bør gjøre oss kristne ydmyke i forhold til andre folkegruppers kultur, språk, levevei og tradisjoner. Enkelte av disse vil du møte i denne utgaven av PYMs misjonsmagasin.

ANNE LISE SØVDE

Informasjonskonsulent i PYM og regionsekretær for Europa

www.pym.no

Urfolk over hele verden har en felles logo

UTGITT AV
PYM – de norske pinsemenigheters ytre misjon
Boks 2, Tveita,
0617 oslo

REDAKSJON
Trond Filberg,
oddvar Johansen
Bjørn Bjørnø
redaktør: Anne Lise søvde
annelise@pym.no

PYM
Telefon: 22 75 91 20
Telefon: 47 45 45 54
Telefaks: 22 26 61 33
post@pym.no
www.pym.no

GRAFISK FORMGIVING
Maria Wojciechowska
post@k-s.no

Av alle nasjoner og stammer, av alle folk og tungemål

Overskriften er hentet fra Bibelens siste bok, der Johannes i sine syner blant annet fikk et glimt av den himmelske verden.

Johannes beskrev en stor skare som ingen kunne telle, men samtidig at alle etniske grupper var representert i denne skaren. Johannes gir oss på forskjellige måter et bilde av en Gud som har oversikten over hele menneskeheten, uten å miste de etniske gruppene av syne.

Sånn sett føyer dette seg inn i bibelens øvrige språkbruk, der fokuset veksler fra enkeltindivider til hele verden, fra familier til folkegrupper, fra stammer til nasjoner. Bibelen, så vel som historien, tegner litt for ofte et bilde av konfliktene mellom disse folkegruppene. Det har vært mange eksempler på at såkalte herrefolk har brukt sin posisjon til å undertrykke andre etniske grupper. Seierherrene har skrevet historien og reist minnesmerker over sin makt. Mindre folkeslag har ikke bare blitt gjenstand for undertrykkelse og utnyttelse, i tillegg har de blitt neglisjert. Mange av de som i dag benevnes som urfolk, er blant disse anonymiserte folkegruppene.

Med dagens teknologi og mobilitet, har flere av urfolkene fått ny oppmerksomhet. Først og fremst fordi disse folkegruppene fasinere oss. De lever annerledes og de lever enkelt. Det er noe autentisk og trygt med deres livsstil. Tiden står på en måte

stille i deres kultur. De tilhører ikke den såkalte utviklede delen av verden, men har tatt vare på viktige kjerneverdier som vår del av verden har mistet. Dernest er vi blitt oppmerksom på at mange urfolk står i fare for å miste sin identitet. Noen av disse samfunnene er dessverre i ferd med å gå i oppløsning. Den kollektive samvittigheten har blitt vekket i deler av den vestlige verden. Det fører til at flere av urfolkene igjen har fått mulighet til å stå fram med sin unike kultur. Urfolk har fått løfte fram de verdiene som preger deres folkegruppe.

«Bibelen, så vel som historien, tegner litt for ofte et bilde av konfliktene mellom folkegruppene.»

BJØRN BJØRNØ

Som nevnt innledningsvis har Gud vår Far til hensikt å samle folk fra alle etniske grupper i sin himmel. Gjennom tidens løp har han sett urfolkens unike verdi. Han har også sett deres lidelser. Han proklamerer at han er alle undertryktes forsvarer og redning. Hans gode frelsesplan innebærer ikke bare at disse folkegruppene skal få muligheten til høre det glade budskap. Han ønsker at de skal få oppleve evangeliets gjenopprettende kraft. Bibelen beskriver en Gud som løfter opp de små og setter dem øverst ved sitt bord.

BJØRN BJØRNØ
Generalsekretær
PYM

Møteplassen for pastorer, misjonsledere, misjonærer og misjonsinteresserte

PymForum

Lørdag, 21. november 2009

Kl. 16:00-17:00

Tabernaklet, Skien

Tema: *Hvordan sende ut flere misjonærer fra pinsemenighetene?*

- Økonomiske løsninger til beste for misjonær og menighet
- Praktiske ordninger for effektiv misjonstjeneste
- Hvordan komme fra kall til virkelighet i misjonstjenesten?

Bli medlem i PymForum!
Klikk inn og registrer deg:
www.pymforum.no

HÅNDBOK FOR MISJONSTJENESTE
Ringperm og CD med veiledning og tips, skjemaer og maler for utsendermenigheter og misjonærer. Bestilles ved PYM kontoret eller på nettsiden: www.pym.no

PYM kontoret
Telefon: 47 45 45 54
post@pym.no

I FNs ILO konvensjon nr. 169 artikkel 1(b) defineres urfolk slik:

b) folk i selvstendige stater som er ansett som opprinnelige fordi de nedstammer fra de folk som bebodde landet eller en geografisk region som landet hørte til da erobring eller kolonisering fant sted eller da de nåværende statsgrenser ble fastlagt, og som uansett deres rettslige stilling har beholdt alle eller noen av sine egne sosiale, økonomiske, kulturelle og politiske institusjoner.

ILO konvensjonen har følgende mål for tiltak rettet mot urbefolkning:

2. Slike tiltak skal omfatte virkemidler for å:

- a) sikre at medlemmer av disse folk nyter godt av de samme rettigheter og muligheter som nasjonale lover og forskrifter sikrer for andre medlemmer av befolkningen, på lik linje med disse;
- b) fremme full virkeliggjøring av disse folks sosiale, økonomiske og kulturelle rettigheter med respekt for deres sosiale og kulturelle identitet, skikker og tradisjoner og for deres institusjoner;

Bygger GUDS RIKE blant Kongos

Hundrevis av kilometer inn i jungelen fra Kisangani, DR Kongo, bygger misjonær Jon Anders Bregård Guds rike. På sykkel, eller motorsykkel, langs elver i kanalbåter, og av og til milevis til fots går veien inn til unådde kongolesiske pygmégrupper.

TEKST ANNE LISE SØVDE
FOTO JON ANDERS BREGÅRD

Frem til 1996 hadde ingen forkynt evangeliet for mange av Kongojungelens pygmégrupper. Først ut var misjonær Vegard Tegnander i 1996. Året etter var Jon Anders Bregård også med. Nå finnes det stabile kristne forsamlinger i flere pygmékolonier.

PYGMÉFOLKENE

Pygméfolkene bor i kolonier på inntil 100 personer, ofte mellom 20 og 30. De er verdens mest kortvokste etniske gruppe, hvor en voksen person blir omtrent 140 cm lang. Pygmeene er nomader og lever av jakt og det de ellers finner i jungelen. Jakten foregår med pil og bue, eller dyrefeller som lages. På menyen står apekatter, antiloper, villgeit, villsvin og skilpadder. Ris, korn og andre varer må de bytte til seg fra vandrende handelsmenn. De aller fleste pygmeer er analfabeter, og barna er ofte feilernært.

PYGMEEN PEPE (TH) ER EN AV DE NYE KRISTNE I Oso. HAN FIKK ANSVARET FOR Å FØLGE OPP GRUPPEN ÅNDELIG. PASTOR JANGWALO (SOM BOR 90 KM UNNA) KOMMER AV OG TIL PÅ BESØK. EN GANG FIKK PEPE ANLEDNING TIL Å BESØKE SIVILISASJONEN I KISANGANI, HAR HER FÅTT KLÆR OG SKO.

GAMMEL PYGMÉ: JON ANDERS OG PASTOR LIFATU MED EN GAMMEL PYGMÉ VED PANGA. PIL OG BUE LEVER DE AV, SÅ DET HAR DE ALLTID MED SEG

De går barbert, til tross for at de bor og ferdes i jungelen. Pygmeene er fysisk sterke, og ellers stort sett fornøyde med livet i de små pygmékoloniene.

– Vi har tatt opp arbeid i tre forskjellige pygméområder omkring Kisangani, kan misjonær Jon Anders Bregård fortelle. **Opala, Mombongo** og **Panga** ligger alle i jungelområder hundrevis av kilometer fra basen i Kisangani.

– I 1998 syklet jeg sammen med tre pastorer til pygmeene sør for Opala og Oso, som ligger cirka 360 km sør for Kisangani. De siste milene gikk vi til fots for å besøke en unådd pygmégruppe. Mombongo ligger 370 km vest for Kisangani, og man må ta seg frem på elvene, i motorisert eller umotorisert pirog eller båt. Deretter venter 40-50 km tur til fots inn i jungelen. Den tredje gruppen bor i Panga, som ligger 272 km nordøst for Kisangani. Dit kan man komme med motorsykkel, men veiene er dårlige.

MALARIAKUR OG TROLLDOM:

– Hva er det viktig å tenke på når man skal gjennomføre slike lange reiser i jungelen?

– Det er viktig å ikke ha med seg for mye. Det viktigste er vannflasker, men etter hvert som disse tømmes må man drikke og spise det som lages lo-

kalt. Av og til har jeg drukket jeg det samme vannet som de lokale, uten å koke det. Noen ganger har jeg blitt syk, derfor tar jeg som regel også med kur mot mageproblemer og malaria.

– Hvordan møter dere pygmeene?

– Det er viktig å være positiv og høflig mot dem. Det er bra om man tar imot og spiser det de kommer med som gave. Man må ikke være komplisert, men innstilt på å leve enkelt sammen med dem. Ellers er det absolutt en fordel om man kan lokale språk.

– Hva slags verdensbilde og gudsbilde har pygmeene?

– De lever jo tett på naturen, så det er lett å få dem til å forstå skapelsesberetningen om en Gud som har skapt alt det vi ser, og som

ønsker samfunn med menneskene. Deres gudsbilde og verdensbilde ligner nok på det andre afrikanere har. I tillegg er det mye tro på ånder og trolldom, og jeg har sett pygmeer bære gjenstander som gir «beskyttelse» mot ulykker i skogen og mot fiender.

DÅP OG OPPFØLGING:

– Hvordan tar pygmeene imot budskapet om Jesus?

– De er svært åpne for budskapet og kontakt med misjonærene. I 1998 bodde vi sammen med pygmeene i Oso i en uke, og fikk et nært forhold til

«Pygmeene er svært åpne for budskapet om Jesus, men oppfølgingen er svært vanskelig. Få av pygmeene kan lese og skrive.»

JON ANDERS BREGÅRD

pygmeer

DAP: OVER 30 PYGMEER BLE DØPT VED OSO I 2004.

PASTOR LIFATU DØPER EN AV DEM.

dem. Mange av dem tok imot Jesus som sin frelser. I denne gruppen fant vi en mann, Pepe, som kunne lese og skrive. Pepe fikk det daglige ansvaret for de nye kristne. Også i Mombongo var vi sammen med en pygmégruppe i flere dager, og 35 personer ble døpt før vi dro.

– Fører menighetsplanting blant pygmeene til at de endrer livsstil, kultur og levestil?

– Vi forkynte klart at de troende måtte endre livsførsel på en del områder. I samfunnet med Gud og hverandre er det best om det blir slutt på drukenskap, røyking, av narkotiske stoffer, hissigheit, brutalitet, slåssing, uærlighet, løgn, løpe fra gjeld, flerkoneri. Mange vendte seg om fra mye av dette som plaget dem før. Andre ville døpes, men fortsatte med uomvendt livsstil i det skjulte.

Evangelister og pastorer fra omkringliggende bantufolk var veldig opptatt med at de måtte forandre på sitt bomønster, slutte å flytte hele tiden og bygge seg skikkelige jordhus. Vi hvite var ikke så opptatt med at de skulle omvendes fra sin kultur, bortsett fra det som kan betegnes som synd. Men vi oppmuntret dem til at de burde ha hus med skillevegger, fordi pygmeene sover alle sammen tett inntil hverandre ved bålplassen i de enkle hyttene; foreldre, barn, tanter og onkler, besteforeldre og søskenbarn i samme hytte. (Ikke særlig bra at foreldre skal ha seksuell omgang mens barn og andre slektninger ligger rundt i samme rommet).

Flere pygmeer har forbedret de enkle hyttene sine, men det var vanskelig å få dem til å bli skikkelig fastboende, og å få ungene til å gå på skole hele året. Vi oppmuntret dem også til å begynne med

SYKLET 700 KM: JON ANDERS BREGÅRD MED TO UNGDOMMER SYKLET 700 KM FOR Å NÅ PYGMEENE I OPALA I 1998.

jordbruk i tillegg til jakten. Mange pygmeer har hatt gjeld til jordbruksfolk i området, og dette har skapt konflikter som enkelte grupper har rømt ifra. Etter hvert som noen av dem rydder seg litt land til en åker, vil de kunne komme seg ut av sitt gjeldsforhold.

– Hvordan blir de kristne pygmeene tatt vare på?

– Vi har lykkes ganske godt sør for Opola, fordi en av deres egne, Pepe, har lært seg å lese og skrive. Han har hatt en god livsførsel og gikk to måneder på en mobil bibelskole for nye menighetsledere. I Mombongo er det to forholdsvis store grupper, fordi pygmeene i det området er mer stabilt fastboende enn andre steder. Evangelister fra bantufolket i nærheten bor sammen med dem og hjelper dem. I Panga ble de fulgt opp av en kvinnelig evangelist som kjente pygmégruppen fra tidligere besøk.

De enorme avstandene gjør det vanskelig, selv for kongolesiske familier å bosette seg i jungelen for å følge opp arbeidet. Det finnes verken helsesenter

eller skole, og ikke mulighet til noe som helst betaling eller belønning blant pygmeene, som fremdeles lever med naturalhusholdning. Menighetene blir aldri store, fordi pygmégruppene er så små. De har også behov for materiell hjelp, medisiner, salt, klær og skolemateriell.

FREMDELES MANGE UNÅDDE:

– Er det mange lignende stammefolk som ikke er nådd med evangeliet?

– De som bor langt fra store sentra, på uframkommelige veier, i små grupper, er ofte lite evangelisert. Det er krevende å få bærekraftige, selvunderholdende menigheter blant slike folk, så det er få som har interessert seg for dem. I Nord Kongo er det ennå mange unådde grupper, spesielt i Bas-Ilelle provinsen som er tynt befolket. Der så jeg en gang syv forskjellige stammer på en jungelstrekning jeg kjørte igjennom, som ennå ikke hadde noen menighet i nærheten.

Artikkel 8 i ILO konvensjonen

1. Ved anvendelse av nasjonale lover og forskrifter overfor vedkommende folk, skal det tas tilbørlig hensyn til deres sedvaner eller sedvanerrett.
2. Disse folk skal ha rett til å beholde sine egne sedvaner og institusjoner når disse ikke strider mot grunnleggende rettigheter fastlagt i nasjonal rettsorden og mot internasjonalt anerkjente menneskerettigheter. Når det er nødvendig, skal det etableres prosedyrer for å løse konflikter som kan oppstå ved gjennomføringen av dette prinsippet.

GJENSIDIG LÆRING hos indianerne

Gjennom mer enn 50 år har norske pinsemisjonærer drevet misjon og diakonale prosjekt blant indianerne i Øst-Paraguay. – Men indianerne har også mye å lære oss, sier misjonær Rudolf Leif Larsen.

TEKST ANNE LISE SØVDE
FOTO PYM/ELI BJØRNEBRÅTEN

Brit-Lajla og Rudolf Leif Larsen har siden 1976 arbeidet sammen med indianerne i Øst-Paraguay, både som fastboende misjonærer og menighetsledere, prosjektledere i de Norad-støttede tiltakene, og søknadsskrivere i periodene hvor de har bodd i Norge. – Det er fremdeles mye vi kan gjøre i samarbeid med urfolkene i Paraguay med, sier Rudolf Leif Larsen, – men vår oppgave nå bør være opplæring og veiledning.

SATSER PÅ LOKALE LEDERE OG SKOLEGANG

I løpet av de siste tre tiårene har mer enn 25 grunnskoler blitt bygd. I tillegg sto en videregående skole ferdig i 2007, og lærebøker til mby'a-indianerne, ache-idianerne og guarani-indianerne har blitt publisert med lokalt stoff, med språklig tilpasning til deres folkegrupper. Mange indianerstudenter har fått stipender til lærerutdanning, juss-studie, sykepleie og andre relevante fag. I tillegg er det bygd mange små kirker og noen klinikker, veger og andre tiltak.

– Skal en jobbe blant indianerne, må man ha et langt perspektiv. En må lære seg så mye som mulig av aktuelle språk, kultur og andre relevante forhold. Vår oppgave bør først og fremst være opplæring, veiledning og støtte til lokale ledere, sier Larsen.

Selv har han utviklet en nettside som inneholder mye informasjon og ressurser om indianerne i Øst-Paraguay som heter www.pymisjon.net

– Hvorfor er det så viktig med opplæring av indianerbefolkningen i Paraguay?

NY SKOLE: SKOLEN I INDIANERKOLONIEN AGUA'E GIR DEN NYE GENERASJONEN MULIGHET TIL SKOLEGANG OG LÆREBØKER PÅ INDIANERNES EGET SPRÅK

SKOLEGANG: ACHÉ-BARN I INDIANERKOLONIEN KUETUY FÅR NÅ MULIGHET TIL Å GÅ PÅ SKOLE, NOE SOM HJELPER DEM Å BEVARE

– Mange av indianerne har vært analfabeter, og det har tidligere ikke vært noe skolegang på indianernes språk. Uten lesebøker på guarani og andre indianerspråk ville en viktig del av indianerkulturen forsvinne ganske fort.

– Enkelte har beskyldt misjonærene for å komme med en ny kultur som «koloniserer» indianerne på nytt. Hvordan kan misjonærene unngå å drive kulturimperialisme blant indianerne?

– Det er jo klart at noen opplever arbeidet trøende, eller ødeleggende. Men i praksis er det den omkringliggende kultur som er en større trussel mot deres levested og kulturelle uttrykk, og ikke den kristne troen. Kristendommen er tross alt ikke et nytt fenomen, men strekker seg 2000 år tilbake i tid, og har slik sett i seg noen av de samme elementene

som finnes i indianerkulturen. Guarani-troen har for eksempel mange paralleller til kristen tro.

LÆRER Å TA VARE PÅ EGEN KULTUR:

– Hva kan vi i Vesten lære bort til indianerne?

– Vi nordmenn har en god organisasjonskultur, som ble grunnlaget for vår velferdsstat. Vår evne til å ta vare på, og fordele økonomiske verdier er noe indianerne kan lære av.

– Hva kan vi i Vesten lære av indianere i Sør Amerika?

– Indianerne har en utrolig evne til å overleve under svært vanskelige kår. Fattigdommen er ekstrem for svært mange, noe vi nordmenn har mye å lære av. I tillegg finner vi hos mange indianere et ønske og en evne til å ta vare på egen kultur, fremfor å la seg påvirke av andre folk.

– Hvordan kan kristne på best mulig måte ar-

«Indianerne har en utrolig evne til å overleve under vanskelige kår»

RUDOLF L. LARSEN

EGEN IDENTITET OG SPRÅK

beide for indianeres rettigheter i Sør Amerika?

– De kristne i Norge og Vesten kan hjelpe ved å bruke ressurser på indianerne, og støtte dem i deres kamp for sine rettigheter.

Den katolske kirke har i praksis gitt opp evangeliseringen av indianerne, men støtter dem i en del politiske prosesser. Her har de evangeliske misjonærene lyktes bedre med sine menighets-plantinger. Vi og den voksende evangeliske kirken må spesielt støtte de troende i deres kamp for å overleve som kirke. De trenger å bli en større del av den evangeliske kirken i Paraguay. Samtidig trenger de evangelisk troende indianerne et bedre samhold seg i mellom, for å stå sterkere.

Misjonær Rudolf Leif Larsen, også medlem av PYMs hovedstyre

Tilbakeblikk på norsk pinsemisjon i Paraguay

Norske misjonærer har arbeidet blant indianerne i Paraguay i mer enn 50 år. Virksomheten har vært konsentrert om de tre gruppene Pay tavytera-indianerne, Mby'a-indianerne og Ache-indianerne.

TEKST RUDOLF LARSEN
FOTO ELI BJØRNEBRÅTEN

Norsk pinsemisjon startet i Concepcion Paraguay i 1952 av Bergliot Nordmoen. Hun ønsket å arbeide blant indianerne, og forsøkte i 1957 sammen med Gunvor Johansen og Ruth Kjellås å få kontakt med **pay tavytera-indianerne** i nord-øst (Amambay-fylket), noe som ikke lyktes.

I juli 1958 fikk de starte blant indianerne i Paso Cadena, Caaguazu/Alto Parana-fylket. Der har vi siden arbeidet i mange år. Det er bygd skoler, kirker, helsestasjon, samt at det er utviklet lesebøker og gitt støttet til studenter. Det siste prosjektet var en videregående skole (i 2007), samt to barneskoler (i 2009) i samme området.

Anna Strømsrud begynte i Paso Cadena i 1961, og fortsatte i nord hos pay tavyteraindianerne i 1967. Dette arbeidet stoppet på 90-tallet. Her ble det bygget et lite hospital, skoler og kirker. Arbeidet blant mestisene i Paraguay fortsetter å vokse.

I 1982 startet hun arbeid i Curuguaty-området (nord for Paso Cadena), hvor mange misjonær har arbeidet siden. Det er bygd skoler, kirker, helsestasjoner, samt utviklet lesebøker og det er gitt stipender til studenter. I 2008 - 2009 er det bygd tre barneskoler og to kirker. I 2009 bygges en skole.

Det har i tillegg vært mer sporadisk kontakt

med mby'a-indianerne, og i den senere tid er det bygd skoler og laget lesebøker blant dem. Det har vært få evangelisk troende blant mby'a-indianerne, noe som er i ferd med å endres.

Det har også vært noe kontakt med ache-indianerne. Der ble bygget en skole i 2008 og lagt til rette for vannforsyning, samt laget lesebøker.

Samtidig har det vært spesielt evangelisk og sosialt arbeid blant mestiser befolkningen, som er i flertall, i de samme områdene. Indianerne og mestiser bor ofte i samme områder ute på landet. De fleste stedene er det nå små kirker, i tillegg til at mye av det sosiale arbeidet er videreført av mestiser-kirken.

Del VI ILO konvensjonen: Utdanning og kommunikasjon

Artikkel 26

Det skal treffes tiltak for å sikre medlemmer av vedkommende folk minst like god mulighet til å skaffe seg utdanning på alle nivåer som det den øvrige del av nasjonalsamfunnet har.

Artikkel 28

1. Barn tilhørende vedkommende folk skal, når det er praktisk mulig lære å lese og skrive på sitt eget opprinnelige språk, eller på det språk som er mest brukt av den gruppen de hører til. Dersom dette ikke er praktisk mulig, skal ansvarlig myndighet rådføre seg med disse folk med sikte på å vedta tiltak for å oppnå denne målsettingen.

Artikkel 30

1. Regjeringene skal vedta tiltak som passer med vedkommende folks tradisjon og kultur for å gjøre dem kjent med sine rettigheter og plikter, særlig i forhold til arbeidsliv, økonomiske muligheter, utdanning og helse, sosiale tjenester og rettigheter som følger av denne konvensjon.

Masaijenter får nye overgangriter

For tredje år på rad feirer Jane og jentene i høst at tiden som barn er over. Disse masaijentene slipper å gå igjennom det tradisjonelle omskjæringsritualet. I stedet får de undervisning i kvinners rettigheter og helse, samt en stor landsbyfest.

TEKST ANNE LISE SØVDE
FOTO ELI BJØRNEBRÅTEN

Overgangsritualer er spesielle feiringer eller markeringer som offentlig gir til kjenne at et barn er i ferd med å bli en voksen. Tidspunktet for overgangsriter varierer fra kultur til kultur, men knyttes ofte til puberteten. I flere afrikanske land praktiseres omskjæring som en del av overgangsritualet (også kalt kjønnslemlestelse), et inngrep som hos jentene mutilerer deres kjønnsorgan. – I de fleste kulturer er overgangsritualene svært tradisjonsrike. Det er derfor ikke hensiktsmessig å be folk slutte å gjennomføre slike markeringer, sier prosjektleder Jane Lanoi. Blant masaiene har PYM sammen med prosjektleder Jane Lanoi utviklet en egen feiring for jenter som

ikke ønsker å la seg lemleste. Sammen med Jane jobber et team av frivillige kvinner som møter mye motstand og er til tider i livsfare på grunn av sitt engasjement for jentene.

– Arbeidet med å skape ny overgangsriter er enormt viktig, nettopp fordi den oppvoksende generasjonens kvinner ønsker å avslutte omskjæringspraksisen, forteller prosjektleder Lanoi. Blant jentene som gjennomfører den alternative overgangsriten ønsker 98 % å ikke bli omskåret. De utsettes likevel for et stort press, særlig ifra de eldre kvinnene i familien, om å gjennomgå det tradisjonelle kjønnslemlestelsesinngrepet. Mye overtro er knyttet til omskjæringen blant masaiene, som for eksempel at jenta renses gjennom omskjæring, eller at jentas fruktbarhet avhenger av at hun er omskåret. Det er også vanskelig å gifte bort ei jente som ikke er omskåret. Jane Lanoi kan fortelle om skrekkehistorier hvor kvinner har blitt tvangslemlestet mens de lå og fødte barn.

«Blant jentene som gjennomfører den alternative overgangsriten ønsker 98 prosent å ikke bli omskåret»

JANE LANOI

NYTT OVERGANGSRITUALE:

Det nye overgangsritualet består av undervisning om hygiene, seksualitet, kvinners rettigheter, samt holdningsarbeid mot omskjæringen slik den i dag praktiseres. Etter fem dagers undervisning og seminarer gjennomføres en offentlig markering sammen med familien og hele masaisamfunnet. Seremonien avsluttes med en fest for barnet som nå er blitt en voksen.

PROSJEKTLEDER JANE LANOI HAR SAMMEN MED PYM UTVIKLET EN NY MARKERING FOR UNGJENTENE BLANT MASAIENE.

FN satser på arbeid for å få slutt på kvinners lemlestelse. Et av millenniumsmålene for kvinnehelse i FN er å få slutt på lemlestelsen av kvinner gjennom omskjæring. UNFPA, the United Nations Population Fund, har blant annet invitert prosjektleder Jane Lanoi til Uganda for å fortelle om det vellykkede prosjektet med alternative overgangsriter som praktiseres blant masaiene i Kenya.

NYTT RITUAL: MASAIJENTENE I AMBOSELI GJENNOMFØRER ET NYTT OVERGANGSRITUAL, SOM IKKE PRAKTISERER KJØNNSLEMLESTELSE.

Omskjæring som millenniumsmål i FN

UNFPA, the United Nations Population Fund, jobber for å få slutt på skadelige praksiser som kjønnslemlestelse (FGM)

I programerklæringen «Action of 1994 International Conference on Population and Development (ICPD)» ble kjønnslemlestelse/omskjæring av kvinner beskrevet som en «skadelig praksis hvor hensikten er å kontrollere kvinners seksualitet», og beskriver den som «en krenkelse av grunnleggende rettigheter og en stor livslang risiko for kvinners helse» (paragraf 7,35). Det er enighet om at «regjeringene og lokalsamfunn bør snarest ta skritt for å stoppe en slik praksis».

<http://www.unfpa.org/about/>

Bønnemor på misjonsekspedisjon

▲ **EVANGELIST:** OLGA SHULGINA ER ET TROFAST VITNE FOR EVANGELIET I SIBIR

◀ **TUNDRAEN:** FOR Å BESØKE NOMADEFOLKENE PÅ TUNDRAEN MÅ OLGA OG TEAMET OFTE REISE MED REINSDYR OG SLEDE.

TEKST ANNE LISE SØVDE

FOTO LU RUSSLAND

Olga Shulgina er 48 år, og kommer fra en liten menighet i Khanti-Manisisk i Sibir. Siden Olga møtte Jesus i 1997 har hun ikke tvilt på hva hun vil bruke livet sitt til.

– Jeg ønsker å innvie livet mitt til misjonstjeneste, stråler Olga.

– Min første misjonsreise var til Ovgord i Shurisharski regionen i 2003. Siden det har jeg vært på tundraen i Sibir seks ganger.

60 KM TIL FOTS:

– I juli 2008 dro jeg sammen med en finsk gruppe til den Khantiske nomadeleiren Jeletski, hvor man holder reinsdyr. Fra Jeletski besøkte vi fire nomadelandsbyer til fots. I løpet av 30 dager tok vi oss fram på tundraen 60 km til fots med tunge ryggsekker.

MED HELIKOPTER OG REINSDYR:

– Fra oktober til november 2008 var jeg på en misjonsekspedisjon til landsbyene Numto, Julsk og

Kazim i Belojarsk regionen. Det finnes ingen elver med båtgang eller vinterveier til disse landsbyene. Dit kan man bare komme med helikopter eller noen ganger med reinsdyr eller snøscooter vinterstid. I juli 2009 var jeg tilbake i Belojarsk og Julsk, hvor barn og voksne møtte Jesus.

I TELT PÅ TUNDRAEN:

– I august 2009 besøkte vi igjen stedene hvor vi hadde vært blant Khanti folket i fjor. Vi overnattet i telt på tundraen, og brukte dagene til etapper til fots. På tre dager gikk vi 25 km og kom frem til nomadene. På kveldene satt vi rundt bålet og ba for nomadelandsbyene. På dagen spilte vi volleyball med ungdommene, fisket og klattret i fjellet. Menneskene her er veldig vennlige, og vi tror at disse turene vil gi god frukt i Khantifolkets hjerter og liv.

MOR I BØNN:

I tillegg til de ekspedisjonene for Herrens sak, leder Olga bønnettverket "Mødre i bønn" i Tiumen. Hun har selv to sønner, Artjom (28) og Valentin (26). Etter studier i «Morsmål og litteratur» ved fakultetet for obsk-ugrisk filosofi,

fikk hun jobb ved Museum for geologi, olje og gass i Tiumen. Allikevel er det ingen ting som kan hindre Olga i å gjennomføre lange misjonsekspedisjoner på tundraen i Sibir.

– Olga er et sjeldent trofast vitne i sin misjonsgjerning, konstaterer hennes pastor og leder for arbeidet Leonid Platonov.

Hun har ikke har noe støtte fra sin lokale menighet til ekspedisjonsreisene, men støttes noe av Salemkirken på Lørenskog i Norge.

«Olga er et sjeldent trofast vitne i sin misjonsgjerning»

LEONID PLATONOV

Misjonsskolen

gå ut sentere!
Nærmere Videre

Linjetilbud:

Global Disippel (Bibelskole)

Global Visjon (Bibelskole)

Praktisk Missiologi og Bistand (Misjonærkurs)

www.gus.no

www.gus.no

www.gus.no

www.gus.no

www.gus.no

Misjonsskolen for deg som vil forandre og bli forandret!

Misjonærbloggene

I gamle dager kom misjonærenes nyhetsbrev til Norge seks uker etter poststempling. I dag er misjonærene kun et tastetrykk unna. De har egne blogger, og snakker ukentlig med familien i Norge på Skype. Nettverk som Facebook, Twitter og PYM forum gjør at vi kan oppdateres hele tiden på hverandres hverdag og/eller meningsytringer. Misjonsmagasinet har tatt et besøk på noen av våre misjonærers blogger og siste nyhetsoppdateringer.

www.salemkirken.no

Jeg er helt satt ut! (mars 09)

I går opplevde jeg noe som jeg til nå har bare kunnet drømme om. Noe som jeg håpet jeg kanskje en gang i livet ville være vitne til, og nå står jeg midt oppe i det. La meg forklare...

Forrige torsdag fikk vi en telefon fra Politiet i en liten by oppe i landet. Det bor vel ca 40.000 mennesker der. Politiet var rådville og trengte hjelp, fordi barn og unge helt ned i 10 års alderen utøvde heksekraft på skolene i byen. Det hele startet i den svarte bydelen der en hekседoktor gav unge hva vi kaller MUTI. Det er diverse pulver og heksebrygg som de tar for å få diverse krefter. No er for styrke, andre er for å kontrollere været ellet annet. På en av barneskolene var det 22 barn som utøvde trolldom, og både lærere og barn var livredde.

Etter 6 møter med over 5500 elever kunne vi gjøre opp regning. Nærmere 5000 barn og unge gav livet sitt til Jesus!!! 36 lærere og en politiinspektør ble også frelst.

Øivind Crompton i Porth Elizabeth, Sør Afrika

www.lindbergs.no

Skolestart (januar 09)

Min lærer heter miss Blomqvist. Jeg kaller henne bare miss B. Vi får varm lunsj på skolen, og det er alt fra loff til spagetti og kjøttdeig. Jeg får lekser. På skolen snakker de engelsk. I klassen er vi bare ni stykker. Vi er 3. og 4. klasse sammen, fordi i 3. er det bare ei jente. Her i Niger går jeg i 4. klasse fordi 4. klasse her er som 5. klasse i Norge. Jeg jobber også med globalskolen. I dag er det søndag og jeg var med pappa på gudstjeneste fordi Hanna Marie ikke ville være med. Det varte i to timer og ti minutter, og jeg satt i ro hele tiden og kjedet meg litt. Vi spiser vanlig mat, men det er ikke så lett å få tak i brun ost og annet norsk pålegg! Det er lettest å få tak i loff, dårlig smør og ost. Til middager spiser vi veldig mye ris og kjøtt, fordi det er så billig her. Denne uka skal vi prøve å få tak i fisk, men jeg er ikke så sikker på om jeg spiser det. Vi har det veldig fint her men jeg savner dere alle sammen veldig mye.

Ida Kristin Lindberg, (11 år) i Niamey, Niger

www.plantgb.com

Du vet du er i Afrika når: (juli 09)

- Språkforvirringen er fullstendig.
- Med dine brasilianske naboer snakker du en fullstendig blanding av
  - portugisisk, som du lærte på universitetet
  - spansk, som du lærte i Mexico, og blander hemningsløst med portugisisk, som du ikke kan godt nok i seg selv
  - engelsk, som er alles andrespråk
  - og kreol – som ofte er lettere å bruke når man snakker om ting som har med livet i Guinea-Bissau å gjøre
  - og dere møtes tre ettermiddager i uka for å sammen studere fula – et av de mest utbredte stammespråkene i landet dere bor.
  - og så skriver du e-post hjem til mamma på norsk, selvfølgelig!

Tanja Valsgård i Gabú, Guinea Bissau

edb totalpartner

Vi leverer nettsider

www.edbtotalpartner.no

Brent levende i Pakistan (august 09)

– Mens vi avsluttet et kurs for søndagsskolelærere i Camp Mubarek, med deltakere fra mange steder hvor vi arbeider, fikk vi den triste nyheten om at flere kristne var brent levende i Gokera. Syv av de drepte var fra samme familie. Når dette skjedde klarte de andre på stedet å flykte, og på den måten berge livet. Vår medarbeider Samuel Taskeen var på stedet bare en times tid etter at dette hadde skjedd. Han ringte og ba meg fortelle om situasjonen i Norge, slik at vi kan be for dem det gjelder, og spesielt om at de kristne i regionen ikke skal bli lammet av frykt.

– Det er mange ting jeg ville ha sagt dere, men kanskje er det viktigste at tross mange triste ting rapporteres det om nye som kommer til tro på Gud, og som vil døpes. I Gilgit har de fortsatt dåp hver eneste måned. Gud arbeider, og pastor Sajjad er redskapet som får stå i dette innhøstningsarbeidet.

Marit Rasmussen i Lahore, Pakistan
Fra nyhetsbrev

<http://www.familienbye.no/>

Gud bygger sin menighet – også i Europa (august 09)

Det er en djevelens løgn at det ikke skjer noe i vår del av verden. Mange kristne tror denne løgningen og blir sittende inne i sine skjønne lokaler, mens den store fiskefangsten av mennesker befinner seg utenfor disse fire veggene. Det minner meg om ordene til Salomo: «Den late sier: Det er en løve der ute, jeg kunne bli drept midt på gaten». Guds menighet må overvinne all angst og frykt og gå til de store høstmarkene – rett foran kirkedørene. Denne angsten må også undertegnede stadig seire over. Gatetjenesten er som en jojo – alle mulige følelser – høyder og dybder – angst og glede – djervhet, men også feighet... Det var en skuffelse da den lutherske presten angrep oss i en stor artikkel i byens avis. Men det hele endte med at angrepet ble til stor reklame for det som skjedde. Det kom enda flere mennesker til Kirken.

Even Walter Grüner i Bayern, Tyskland
Fra nyhetsbrev

Herren er min skygge (september 09)

Jeg har aldri forstått han så godt som nå; kong David som skrev i salme 121 om at «Herren er din skygge.» Når vi er ute og går, speider vi etter skygge for å slippe unna de varme solstrålene. Da jeg gikk til kvinnemøte forrige uke, oppdaget jeg at jeg krysset veien for å gå i skyggen av en tynn stang. Jeg måtte le for meg sjøl! «Solen skal ikke stikke deg om dagen», er også et bilde som passer godt inn i dette landskapet. Samtidig tror jeg at salme 121 beskriver Guds omsorg uavhengig av stekende sol eller høstvinder som suser om hushjørnet! Herren er et vern om våre liv uavhengig av ytre forhold eller indre følelser, «Herren skal bevare deg fra alt ondt!» Nå, i dag, og alle dager!

Ingrid Venheim Bye i Niamey, Niger

www.cross.tv

Frisk av kreft (september 09)

På søndag hadde vi et herlig møte, det var fullt hus og flere nye besøkere. En av dem, en ung mann, var på møte for første gang. Etter møtet kom han til meg og spurte, er det mulig å bli en kristen i dag? Finnes det et herligere spørsmål å få etter møtet. Han tok imot Jesus og fortalte meg at alt i møtet var skreddersydd for ham. I morgen kveld skal vi ha første nyfrelst undervisning for ham, jeg gleder meg. Vi begynte i menigheten med 25 besøkere og nå er vi over 100 trofaste. I dag hadde Ingrid Wimmer et herlig vitnesbyrd å fortelle. I april ble hun kjent med en ung familie, der faren hadde fått uhelbredelig kreft. Prognosene var veldig dårlige. Etter to operasjoner og diverse andre behandlinger hadde de bare ett håp, og det var at Gud grep inn. Jeg fikk gleden av å besøke dem og fikk be for dem i deres kjøkken. Etter det sluttet kreften plutselig å vokse. For noen uker siden traff Ingrid dem igjen, og da fortalte de at kreften hadde forsvunnet helt. I juli hadde de klart å finne fram til en ny behandlingsmetode og de bestemte seg for å prøve den, og nå finnes det ikke spor lenger av kreft. Det er herlig å se hvordan forbønn og medisin virker sammen for å gjøre mennesker friske. Familien var utrolig takknemlig for våre forbønner, og takker Gud for det som har skjedd.

Kent Andersen i Braunau, Østerrike

Toba-indianerne i La-Loma spises

Erosjon gjør at indianerstammen i La-Loma lever utrygt. Hver gang det regner vaskes litt av grunnen bort – på begge sider av landsbyen.

I ARGENTINA: ODDWIN SOLVOLL

– Kan du snakke med myndighetene og få dem til å hjelpe oss, er høvding Lisandro Vegas direkte spørsmål til misjonær Benjamin Jensen når vi besøker toba-indianerne i landsbyen La-Loma utenfor Embarcacion i Nord-Argentina. Høvding Lisandro Vega er «over 80 år» sier han selv, uten helt å vite sin egen alder. Han er folkets høvding. En yngre kar er høvding overfor myndighetene.

JORDEN VASKES BORT

Problemstillingen Vega tar opp gnager befolkningen i La-Loma. Det er jorderosjonen som ubønnhørlig spiser seg inn på deres områder. Hver gang det regner vaskes noe av jorden under dem bort. La-Loma, som befinner seg på en høyde, tæres på begge sider. Hvert år må noen flytte når kraterveggen nærmer seg huset deres.

– Hadde dette skjedd i en landsby med argentinere hadde myndighetene vært der med tiltak for lengst, mener Jensen. Han ser det typiske i at indianerne må leve i usikkerhet uten at myndighetene bryr seg.

– Misjonen har gjort mye for indianerne. Men på ett nivå må kommunen ta ansvar, er misjonærens klare mening.

SKUFFET: HØVDING LISANDRO VEGA HAR I OVER 80 ÅR FØLT PÅ KROPPEN MYNDIGHETENES UNNFALLENHET I INDIANERSPØRSMÅL. NÅ OPPLEVER INDIANERNE I LA-LOMA EN SAKTE EROSIJONSTRUSSEL – OG KOMMUNEN BRYR SEG IKKE.

RASER UT: DET ER IKKE LETT Å KJEMPE MOT NATURKREFTENE. ENDA ET HUS STÅR FOR FALL. I SKRÅNINGEN HAR MYNDIGHETENE TØMT ET FATTIG BILLASS MED STABILISERENDE MASSE – BEHOVET ER FLERE HUNDRE LASS.

JAKTKULTUR

Tradisjonelt er indianerne fangstfolk. De setter opp enkle kvist-hytter og lever der en tid, for plutselig å flytte til nye jaktmarker. Etter noen år kan de komme tilbake. Da sivilisasjonen gjorde sitt inntog, bygde byer og landsbyer og dyrket jungelen, opplevde indianerne at områder de betraktet som sine jaktmarker var tatt av fastboende. På den måten ble indianerne fortrent til mer karrige og vanskelig tilgjengelige områder.

De første misjonærene så denne problemstillingen og kjøpte opp et stort landområde. Det ble kalt La-Loma. Menigheten eier det, men indianerne kan fritt

etablere seg og reise sin vei om de ønsker det. Kommer de tilbake er området til fri benyttelse.

Menigheten har ordnet med vannposter og elektrisitet. Mye av arbeidet er gjort på dugnad og indianerne betaler verken for strøm eller vann. Slik sett er de privilegert.

LEVEBRØD UNDERGRAVER EKSISTENS

Vi kommer til et verksted med bandsag, maskinhøvel, borr og dreibenk. «Bygningen» er seks stolper med en presenning over. En gjeng mannfolk tusler rundt og tilvirker seng, stoler, bod, skap og andre møbler. Arbeidet er ikke preget

«Nå bor jeg igjen
ti meter fra stupet»

ELIAS NAYOT

opp fra begge sider

MÅ FLYTTE: HØVDING OVERFOR MYNDIGHETENE, ELIAS NAYOT, STÅR BOKSTAVELIG TALT PÅ KANTEN AV STUPET. SMÅHUSENE I BAKGRUNNEN ER ALLEREDE FRÅFLYTTET OG DET SOM KAN BRUKES AV BYGNINGSMATERIALE TATT VARE PÅ. SNART STÅR NAYOT SITT HUS FOR TUR.

Og her er vi ved kjernen i dagens problem. Når skogen hogges og det ikke plantes ny, forvitrer rotsystemet som holder på jorden. Litt etter litt vaskes den bort hver gang det regner. Slik sett er husbyggingen og verkstedet med på å undergrave stammens eksistens.

Leder for toba-indianerne, Elias Nayot er stammens høvding visa myndighetene.

– For 20 år siden bodde jeg 200 meter lenger ned i skråningen. På grunn av erosjonen måtte jeg flytte. Nå bor jeg igjen ti meter fra stupet, sier han. Han har søkt kommunen om fast fyllmasse for å stanse erosjonen.

– Da kom de med ett lastebillass med betongbiter fra en revet bygning. Det monner ikke. Vi trenger flere hundre lass, rister Nayot oppgitt på hodet. Får han ikke massen er han snart på flyttefot igjen.

– Det er ikke bare indianerne som hogger. Før var det skog over alt. Nå kan vi kjøre i timer langs soyaplantasjene. Men det er typisk at det er indianerne som blir oversett ved slike problemer, konkluderer misjonær Benjamin Jensen.

av effektivitet.

– Dette tiltaket har indianerne fått til ved selv å ta kontakt med myndighetene, forteller Benjamin Jensen. – De hugger trær på eget område og lager alt fra grunnen.

DEL II. LANDRETTIGHETER fra ILO konvensjonen

Artikkel 14

1. Vedkommende folks rettigheter til eierskap og besittelse av de landområder der de tradisjonelt lever, skal anerkjennes. Når forholdene tilsier det, skal det også treffes tiltak for å sikre vedkommende folks rett til å bruke landområder der de ikke er de eneste som lever, men som de tradisjonelt har hatt tilgang til for sitt livsopphold og sin tradisjonelle virksomhet. I denne sammenheng skal det legges spesiell vekt på situasjonen for nomadiske folk og personer som driver flyttejordbruk.

2. Regjeringene skal etter behov iverksette nødvendige tiltak for å identifisere de landområder der vedkommende folk tradisjonelt lever, og sikre effektivt vern av deres rettigheter til eierskap og besittelse.

INVITASJON TIL ENGASJEMENT

PYM inviterer til engasjement for å spre informasjon om livssituasjonen for mange mennesker i sør. Målet er å etablere ressursgrupper som kan formidle informasjon om utvalgte temaer til sin omgangskrets og i sin menighet.

HVERT ÅR løftes et nytt tema fram. Det rettes en spesiell oppmerksomhet mot dette tema i tillegg til at det blir informasjon om andre utvalgte temaer. I 2008 var temaet kvinners situasjon. For 2009 vil det fokuseres på urfolk.

AMBASSADØRENE møtes tre til fire ganger i året til fagkvelder og -dager for å oppdatere hverandre og oppsummere hva man har gjort. Vi oppdateres med foredrag om aktuelt tema. Samlingene legges i hovedsak til misjonskonferanser, sommerstevner og liknende for at det skal bli lett for den enkelte å komme.

Du er...

- ... en person som kjenner at du blir engasjert når du hører om utfordringene i sør.
- ... en som kan tenke seg å bruke tid på å informere venner og omgangskrets om utvalgte temaer.
- ... en som har kontakt med en menighet og kan formidle informasjon til denne.

Informasjon knytter bånd

VED å spre informasjon om mennesker under andre levevilkår enn de vi er vant til, knytter man bånd mellom menneskene. På den måten kan du være med og hjelpe noen som i dag har det vanskelig.

MÅLET er å skape forvandling på områdene; kvinners situasjon, mikrofinans, kvinnelig omskjæring, hiv/aids og urfolkens kår.

MELD deg som ambassadør på mail: info@pym.no

Ndoroboene – et urfolk som ban

Alt forandret seg da vi kom ut og så situasjonen til dette folket.

TEKST LIV TORIL RINDING SKJEGGESTAD
FOTO SKJEGGESTAD/SØVDE

Jeg hørte om Ndoroboene for første gang i 1974. Jeg var ung misjonær i Kenya, full av iver etter å nå til «jordens ytterste ende» med evangeliet. Da jeg, sammen med min første mann Arne Rinding, ble fortalt om Ndorobofolket som holdt til i skogene rundt Mbogo Valley i Nandifjellene, engasjerte dette mitt unge misjonærherte med spenning og forventning. Vi var på Thessalia da misjonærene Trygve Korneliussen og Frank Ove Haukeland fortalte om en reise de hadde gjort inn til et spennende urfolk som levde isolert fra samfunnet for øvrig i pakt med sine gamle skikker og kulturforståelse. Vi ble fortalt at de levde av jakt, og at de hadde lange tradisjoner på å samle honning. Min mann skulle få bli med på en «ekspedisjon» inn i dette spennende skogsområde som kan betegnes som opprinnelig tropeskog. Dette var ingen tur for kvinner, ble det sagt, så jeg måtte holde meg hjemme. Jeg kan huske at jeg følte meg litt snytt, for jeg var så spent på hvordan dette folket levde, hvordan de så ut og tenkte. Beskrivelsene min mann hadde med tilbake fra denne turen, gjorde inntrykk på meg. Det ble skapt en forestilling og et bilde av ndoroboene inni meg som jeg bar med meg videre.

Det gikk 20 år. I 1994 var jeg og min nåværende mann Guttorm Skjeggstad på plass som misjonærer i Kenya. (Arne Rinding døde få år etter sitt første besøk hos ndoroborene) Vi slo oss ned i byen Eldoret som ligger i Rift Valley provinsen, en provins med flere fjellpartier og områder med opprinnelig tropeskog. I Eldoret ligger Africa Inland's Missionary College, en høyskole som utdanner afrikanske misjonærer fra hele kontinentet til misjonstjeneste. Vi fikk raskt kontakter der, og møtte Miriam og Kibanja Mabutwa. Disse to var et ungt ektepar fra Goma-distriktet i DR Kongo. Umiddelbart opplevde vi at det ble knyttet gode bånd mellom oss. De var så engasjerte, kallsbevisste og fulle av entusiasme for det oppdrag Gud hadde kalt dem til.

Etter et skoleår var de klare for term out, praksisperiode. Begeistret fortalte de at de skulle virke i en unådd folkegruppe som lever i Nandifjellene, ca 6 mil fra Eldoret, kalt Ndoroboene!

NDOROBOBARN FÅR SKOLEGANG: HER ER LIV TORIL RINDING SKJEGGESTAD SAMMEN MED DEM.

«Vi sto som lamslått da nyheten om Kibanjas død nådde oss. Hvordan kunne Gud tillate dette?»

LIV TORILD RINDING
SKJEGGESTAD

Det gikk som en støkk i meg. Med ett var jeg 20 år tilbake i tiden og lyttet med alle sanser vidåpne til beretningene om dette spesielle folkeslaget som levde på primitivt vis for seg selv uten kontakt med et samfunn som stadig utviklet seg i pakt med et mer «moderne» levesett.

Miriam og Kibanjas misjonsoppdrag ble en uhyre spennende forbindelse til noe som hadde ligget inni meg i alle disse årene, en uforløst lengsel etter å få møte Ndoroboene.

Miriam og Kibanja tok entusiastisk fatt på sitt misjonsprosjekt. De fikk ordnet med et enkelt husvære i Kelbui, tett opp til dype skogområder i Nandifjellene. Dagen kom da vi skulle besøke dem på deres spennende virkefelt. I søle og til dels dyp gjørme tok vi oss fram på de røde jordveiene som svinger seg oppover mot Kel-

bui. Derfra måtte vi ta beina fatt og gå veien videre til fjells og innover i skogen. Etter et par kilometer til fots øynet vi et enkelt bygg satt opp av bakhon, det som er igjen på treet når det beste materialet er brukt. Der drev Kibanja skole for ndorobobarn!

Han hadde fått tak i lærere som med idealisme og kristen nestekjærlighet gav sin tid og arbeidsinnsats for å undervise disse barna som lever i en kontekst av analfabetisme og uten noen tilknytning til et moderne samfunn. Møtet med skolen, elevene og lærerne gjorde et dypt inntrykk. Jeg opplevde på nært hold at et nytt land ble inntatt. Etter besøket på skolen fortsatte vi på vår vandring inn i skogen. Imponerende trær med stammer vi ikke kan favne med armene, demonstrerer sin majestet og vitner om at her har livet levd lenge. Menneskene som holder til her, er et naturfolk som kjenner skogens hemmeligheter og lover. Det gikk ikke lenge før vi møtte en slik «skogens sønn». Han var utstyrt med en imponerende bue og et kogger med piler. Han var tydelig beruset på honningøl, kunne Kibanja fortelle.

ker på våre hjerter

Kibanja hadde hatt kontakt med mannen før og fortalt ham om Jesus, noe som hadde vekket mannens interesse. Han fulgte oss videre til huset hvor vi skulle ha en samling med en gruppe ndoroboer. Den enkle samlingen ble for meg uhyre sterk. Nærheten til misjonsbefalingens dypeste intensjon opplevdes så intenst. "Det folk som sitter i mørke, skal se et stort lys." Lyset var i ferd med å tennes for ndorobofolket dypt inne i Kenyas ekvatorialskog. Den lett berusede mannen satt i ytterkanten av den øvrige forsamlingen og lyttet. Da vi ba bøyde han ærbødig hodet. Hva som rørte seg i ham og hvilke tanker han gjorde seg, vet Gud alene. Kibanjas praksisperiode tok etter hvert slutt, men det ble klart for dem at det var til Ndorobofolket Gud hadde kalt dem.

Etter hvert skjedde det store forandringer for folkegruppen oppe i Kelbui. De ble pålagt å flytte fra skogene der de alltid hadde oppholdt seg. Et politisk program som gikk på å bevare den opprinnelige skogen i en tid med skogsdød og forørkning, var årsaken til at ndoroboene ble for-

KONGOLESISKE MISJONÆRER: MIRIAM OG KIBANJA
MABUTWA

vist. Det ble dessuten sagt at ndoroboene ødela skogen med sine tradisjoner for jakt og utnyttelse for øvrig. De ble tilbudt små åkerlapper nærmere Lessos sentrum, på et sted som kalles Ndungulu. Kibanja og Miriam sto sammen med sine venner og bosatte seg der ndoroboene ble tildelt jord. De fikk bygd en stor, fin kirke, og litt etter hvert kom det skole i drift. Barna fra Kelbui fikk fortsette sin skolegang.

Kibanja gjorde en fantastisk innsats! Han var på god vei til å nå målet i Ndungulu. Han fikk etablert det senteret han drømte om, kun planene for bygging av sykestua var ikke realisert da han brått og helt uforståelig ble revet bort i en trafikkulykke i 2005 sammen med sin yngste sønn, Paul. Vi sto som lamslått da nyheten om Kibanjas død nådde oss. Hvordan kunne Gud tillate dette?

Miriam kjemper tappert videre. Hele hennes liv er innvidd til å fullføre oppdraget blant ndoroboene. Hun driver skolen, underviser i menigheten, gir husly til de unge jentene som trues med å omskjæres. Hun er utrettelig i sin tjeneste hvor rettesnoren for hennes og Kibanjas virke var så klar, verset i Romerbrevet kapittel 15, 20: «Jeg har alltid satt min ære i å forkynne evangeliet der Kristi navn ikke er kjent.»

Men byrden på Miriams skuldre er for stor, spørsmålet melder seg igjen og igjen: «Hvem skal Herren kalle til å fullføre Kibanjas visjon?» Kanskje svaret finnes blant Misjonsmagasinets lesere. Ndoroboene er elsket av Jesus, de unødige folkeslag må nås.

LIV TORIL RINDING SKJEGGSTAD
regionsekretær for
PYM i Afrika

Ndoroboene i Kenya

Den etniske urbefolkningsgruppen Ndoroboene er en gruppe på ca. 30 000 mennesker. Dette er ut fra Daystar Universitys beregninger, men tallet kan være høyere. Ndoroboene holder til hovedsakelig i tre skogsområder; Mau forest, Tinderet Forest og Cherangani Forest. I tillegg bor det en gruppe i et område syd for Lake Turkana som holder til blant Samburu-folket.

Den gruppen som har holdt sterkest på sin opprinnelige identitet, er en gruppe som kalles Marisioni. De har i utbredt grad vært svært reserverte i forhold til innflytelse fra andre folkegrupper. De holder til i Neswet Forest i nærheten av Ngoro Town. Denne gruppen er den originale Okiek folkegruppen, det er dette som er det offisielle navnet på de som på folkemunne kalles ndoroboene. Okiek folkegruppen er jegere og samlere. Den viktigste maten for dem er kjøtt og honning.

I deres religion står omskjærelse av både gutter og jenter sentralt. Religiøse riter og forestillinger har en kompakt innvirkning på deres virkelighetsforståelse. De lever under en sterk frykt for onde ånder og trolldom, – troen på demonenes onde gjerninger. Deres gudsførståelse er knyttet opp mot troen på en høygud, Asis, solguden. I tillegg til Asis dyrker de flere andre guder, blant annet skogguden Simatwet.

NDOROBOENE: OKIEK FOLKET BOR I SKOGENE I RIFT VALLEY
PROVINSEN I KENYA, OG LEVER SVÆRT PRIMITIVT

Dette gjorde Gud

Min mor døde veldig tidlig. Far var sanger og kateket, men han levde ikke som noen kristen, og drakk veldig mye. Vi hadde en bibel hjemme, men vi fikk aldri lov til å røre den eller se i den. Bare om søndagen når vi gikk i kirken fikk vi høre om hva som stod i den. Da jeg ble konfirmert, fikk jeg mitt eget Nytestamente og Salmenes bok i gave. Jeg ble passet av min bestemor i oppveksten og hun lærte meg å be til Jesus, og hun sa en gang noe til meg som jeg aldri vil glemme: «Elisabeth, drikk aldri øl. Spesielt hvis du får barn må du aldri la dem se deg full.»

Dette har alltid vært i mine tanker. Likevel ble jeg gift med en mann som drakk mye. Vi har ti barn sammen, og nå 21 barnebarn. Pengene vi skulle bruke til mat ble brukt til øl, så i 1974 da vi flyttet til Maniitsoq (Nuuk), fikk jeg meg arbeid, selv så vi skulle få litt bedre økonomi. Først jobbet jeg på aldershjemmet og senere på sykehuset.

I 60-årene fikk jeg første gang kontakt med Grønlandsmisjonen. Det var med Noa, gruppen som hadde sunget inn en grammofonplate. Vi elsket sangene, og noen ganger brukte vi også platen til å danse etter. Litt senere kom det noen misjonærer til Maniitsoq. Vi kalte dem palasiusaat (falske profeter). Min datter var den første i familien som begynte å gå til møtene, og hun kom hjem og fortalte om sine opplevelser om hvor fint det var.

Etter hvert begynte også jeg å bli med til møtene, mens mannen min satt hjemme og drakk. En kveld følte jeg og min datter at vi skulle be for min mann på misjonshuset, og da jeg fortalte ham det ble han veldig sint og nektet meg å gå til møtene. Men neste kveld måtte jeg av sted igjen. Da jeg kom hjem den kvelden ble jeg slått og min mann ropte og skrek etter meg.

Etter hvert begynte barna å bli med på møtene også. En kveld overgav jeg hele mitt liv, min familie, ja alt til Jesus. Det er herlig! Jeg ble fri fra syndens lenker som jeg var så bundet av. Etter dette kom barna med meg på himmelveien, og en kveld fikk jeg også min mann med til møter. Han var full den kvelden, men da vi kom hjem sa han at han også ville bli fri. Neste gang han var med til møtet, var han ikke så veldig beruset. Da det ble invitert frem til forbønn, gikk han frem. Det ble en sterk kamp for ham. Det var som om djevelen ikke ville gi slipp på sitt bytte. Det lyste ondskap ut av øynene hans, og han skalv og svettet. De prøvde å få ham til å be, men det var helt umulig for ham. Plutselig rettet han hendene i været og ropte: «Jesus, kom inn i mitt hjerte!» I samme øyeblikk ble han helt forandret, og fullstendig løst fra alkoholen. Halleluja!

Nå gar vi alle sammen til møtene, og flere av våre svigerbarn og barnebarn er frelst. Jeg ble døpt i 1984, og nå på leiren ble mannen min og den yngste sønnen vår på 17 år døpt. Jeg har så mye å takke Jesus for. Nå er jeg endelig fri. Vi har også opplevd helbredelse i familien. Et av våre barnebarn var avhengig av medisin på grunn av en sykdom han hadde. En gang skjedde det at sykehuset ikke hadde den medisinen han brukte. Først ble vi veldig fortvilet, men så bad vi til Jesus om at han måtte bringe sin helbredelse til gutten. Vi gjorde som det står i Jakobs brev, og nå er han helt fri fra medisinen. I februar sendte legen meg til Danmark, da jeg hadde en kul i brystet. Da de skulle undersøke meg i Danmark fant de ingen kul, og jeg fikk reise hjem helbredet uten noe inngrep fra legene.

– Gud har vært trofast og han vil jeg bringe all min takk. Han kan løse syndere også i dag.

Elisabeth Tønnesen (56)

Prosjekt på Grønland hjelper overgrepsofre

I vår ble det startet opp en rådgivningstjeneste og forebyggende arbeid for å hjelpe personer utsatt for vold, incest og misbruk på Grønland. En stiftelse kalt «Ginosko-Visjon», («Ginosko» betyr «å kjenne») er dannet. Brian Wind er prosjektleder, men to ektepar vil avløse hverandre i virksomheten. I tillegg til Bryan og Hansine Wind er også Birgit og Elmo med.

INO Grønland: det største registrerte trosamfunnet på Grønland, bestående av pinsevenner, misjonsforbundere og andre evangeliske menigheter, står bak. Landutvalget for Grønland, altså norske pinsevenner, vil være med å bære dette prosjektet økonomisk, og ikke minst i bønn.

Arbeidet vil bestå i:

- Samtaler og oppfølging av ofre for vold, incest eller misbruk.
- Rådgivningstjeneste for vanskeligstilte familier som ønsker å jobbe mot alkoholmisbruk og vold i familien.
- Forebyggende arbeid blant familier og enkeltpersoner, som blant annet søker å endre holdninger og adferdsmønster knyttet til vold og alkohol.
- Kurs over en uke for grupper på flere steder i Grønland.

INO Grønland og LU Grønland (PYM) står sammen om det. Om dette er et arbeid du ønsker å støtte, kan du kontakte Landutval-

FOTO: HANSINE OG BRYAN WIND

get for Grønland ved Oddbjørn Hurlen, mobil tlf. 920 69 819, eller bruke kontonummer: 3910.366.5292.

Alkohol og vold på Grønland

– Det ble i 2008 innført cirka 452 000 liter ren alkohol i drikkevarer til Grønland. Det er omtrent 10,55 liter per person over 14 år. Inntaket er neste dobbelt så mye sammenlignet med Norge, som i 2008 hadde et gjennomsnittlig inntak på 6,75.

– Lov av 1973 innførte begrensede åpningstider for salg av alkohol av Landstinget, mens kommunene fikk mandat til å utstede skjenkebevilgningene. I 1979 ble det innført rasjonering på kjøp av alkohol, og forbud mot å fremstille alkohol privat. I 1982 ble rasjoneringen fjernet, og i 1992 ble alkoholimport pålagt avgifter.

– Per 10 000 innbyggere på Grønland anmeldes 144 overgrep/tilfeller av vold. Det er langt mer

enn i resten av Skandinavia.

– I 2006 ble det på Grønland meldt om 2 922 kriminelle forhold, mens tallene for 2005 var 3779. Av disse er ca 100 seksuelle overgrep, 25 av dem rettet mot barn. 459 av lovbruddene inneholder vold i 2006. 439 legemsbeskadigelser ble anmeldt og 10 drap etterforsket.

– Nordisk Kriminologi skriver at anonym voldsregistrering på et av landets sykehus viste at kun cirka halvparten av dem som er utsatt for vold på Grønland anmelder dette til politiet.

– De fleste voldtekter på Grønland begås under påvirkning av alkohol, skjer i hjemmene, og begås av gjerningsmenn som er kjent av offeret.

– Andelen av incestofre blant alkoholmisbrukere

er større enn andelen av incestofre ellers i befolkningen, noe som viser at mange incestofre senere får problemer med rusavhengighet.

Kilder:

Nordisk Kriminologi; <http://www.nsfk.org/upload/files/newsletters/338.pdf>, www.politiken.kdk; <http://politiken.dk/udland/article650983>.
ece, Alkoholstatistikk 2009:1, Grønlands Statistikk: www.stat.gl, Greenland in figures 2008

ILO konvensjonen

Artikkel 25

I. Regjeringene skal sikre at tilfredsstillende helsetjenester blir gjort tilgjengelig for vedkommende folk, og skal skaffe dem ressurser som setter dem i stand til å utforme og tilby slike tjenester under deres eget ansvar og kontroll, slik at de kan nyte godt av en høyest mulig fysisk og mental helsemessig standard.

Årets julegave

136 sanger av Aage Samuelsen
Aage Samuelsen var en produktiv komponist og dyktig musiker. I denne boken har vi samlet 136 av hans mest kjente og kjære sanger med tilhørende noter. Boken er spiralsert i ryggen.
Pris kun **298,-**
Fraktfri levering!

Bestill idag fra Wera Forlag!
Tlf. 35 51 64 10 eller post@wera.no
www.wera.no

WERA FORLAG

På jakt etter en flott ramme rundt konferansen?
Se www.rica.no

RICA Hotels

Vil du ha en bank som kjenner deg?

Bente Sorensen
kunderådgiver
Tlf. 38 17 37 77

Mange kjenner oss som banken for kristne organisasjoner i Norge. Det du kanskje ikke vet, er at vi også kan være din bank. Vi har lang erfaring med oppfølging av personkunder over hele landet.

Ta kontakt på telefon 38 17 35 00 eller www.sparebankenpluss.no for mer informasjon. Det er alltid hyggelig å prate med kjentfolk.

BANK

via travel
creating travel solutions

Vi er PYMs samarbeidspartner for reiser til misjonslandene.

Via Travel Grimstad
Telefon: 37 25 38 00
gri@viatravel.no
www.viasor.no

Lærer TRE SPRÅK samtidig

Maria fylte sitt første år 1. juli 2009. Sammen med sin norske far, Tor Arild, og sin tuvinske mor, Anja, lærer Maria for tiden å snakke. Det går i tre språk om hverandre, i tillegg til andre ord som bare Maria selv kjenner betydningen av. Som misjonærbarn flest får hun en flerspråklig oppvekst.

TEKST ANNE LISE SØVDE
FOTO TOR ARILD SVANES

Tor Arild og Anja er veldig stolte av sin datter.

– Maria er en er en Guds gave til oss, forteller Tor Arild. Hun er familiens midtpunkt, og høyt elsket både av foreldre og besteforeldre, både i Norge og her i Tuva. Tor Arild og Anja giftet seg i 2007, og ett år senere fikk de datteren Maria. Da Maria skulle besøke Norge for første gang lærte moren Anja følgende setning på norsk av ei flyvertinne: «Maria er utrolig søt.»

TRE SPRÅK: MARIA SVANES LÆRER SEG TRE SPRÅK PÅ EN GANG. HER AVBILDET RETT FØR HUN FYLTE SITT FØRSTE ÅR

MISJONÆRER I TUVA:

Anja og Tor Arild Svanes bor og arbeider i Kyzyl, en by i Sibir, nær grensen til Mongolia. Byen tilhører republikken Tuva, som har et begrenset selvstyre fra Russland. Anja er tuviner mens Tor Arild kommer fra Kristiansand. Sammen tjener de Gud i en av Russlands tre buddhistiske republikker. – Vi er pastorer i en menighet med rundt 90 medlemmer, og med arbeid i ni andre byer og landsbyer.

I tillegg drives diakonalt og sosialt arbeid som når ut til mange hundre mennesker i republikken Tuva.

SPRÅKOPPLÆRING:

Hva språk angår, er det flere av dem bruk hos familien Svanes. Anja snakker både tuvinsk og russisk, mens det norske språket er under opplæring.

Til Maria snakker hun russisk, det samme språket som hun og Tor Arild deler. Tor Arild, som har bodd i Tuva i 6,5 år, behersker russisk og norsk. Han lærer seg tuvinsk, men til Maria snakker han norsk. Anjas mor er ofte reservemor for Maria, og er barnebarnets språklærer i tuvinsk, et språk som ligner på tyrkisk. – Når det gjelder språk kan vi se for oss at Maria i fremtiden vil kunne hjelpe sin pappa med å lære tuvinsk og sin mamma med å lære norsk, smiler Tor Arild.

– Hun er i en meget aktiv fase hvor alt skal utforskes og læres, men har et sprudlende humør legger han til.

«Når det gjelder språk kan vi se for oss at Maria i fremtiden vil kunne hjelpe sin pappa med å lære tuvinsk og sin mamma med å lære norsk»

TOR ARILD SVANES

TUVINSK DANS: TUVINERE I MENIGHETEN DANSER MED SINE TRADISJONELLE DRAKTER.

FAMILIEN SVANES BESTÅR AV ANJA OG TOR ARILD, OG DERES DATTER MARIA

URFOLKET TUVINERE:

- Hva kjennetegner tuginerne som folk?
- Tuginerne er et lite nomadefolk, selv om de fleste i dag er fastboende. Tidligere bodde de i en type telt som blir kalt jurtaer (samme type som i Mongolia). Folket har røtter fra vest, og vandret for lenge siden ut fra Europa, og østover – via Mongolia.
- Tuginere har en veldig spesiell musikkform med mange ulike instrumenter som en ikke finner andre steder i verden. Den mest kjente tuginiske musikkformen er strupesang, noen ganske merkelige lyder som kommer opp langt nede fra strupen, og som en på en måte synger ut. Tuva har flere sanggrupper som reiser rundt i verden med slik strupesang. En av dem sang blant annet under urfolkfestivalen i Nord-Norge i sommer.
- Jeg tror at tuginerne har hatt kristen påvirkning lenge før de mottok buddhisme som religion på 1700-tallet, forteller Tor Arild.
- Mongolia hadde nemlig kristen innflytelse allerede for 1000 år siden, og som nomadefolk har de hatt god kontakt med tuginerne. Det eneste fra kjent tuginisk historie som gir antydning av kristen påvirkning, er et sagn som minner veldig om fortellingen om Jesus og hans frelsesverk. Siden det er et lite folk, legger tuginerne ekstra stor vekt på å bevare sine røtter, kultur og språk.

TUVINERE OG EVANGELIET:

- Tuginere er for det meste åpne for evangeliet, og det hender ofte at de ønsker å ta imot Jesus etter at de har hørt og forstått budskapet for første gang. Det finnes nå levende menigheter i store deler av republikken, til tross for at buddhismen og sjamanismen fremdeles har stor innflytelse i kultur og historie.
- Hvilke sosiale utfordringer møter dere hos tuginerne?
- Arbeidsledigheten er enorm, alkoholforbruket er stort, sykdommer som tuberkulose og syfilis er utbredt og kriminaliteten er meget høy, sier Tor Arild. Det finnes en god del hjemløse som bor i Kyzyl, og i de kalde deler av året (hvor temperaturen kan komme ned i 40 og 50 minus) har menigheten et slags suppekjøkken der uteligere blir tilbudt varm suppe og brød, og også åndelig føde for de som ønsker det. Så og si alle hjemløse er alkoholikere, og menigheten har et hus i en landsby som blir benyttet til rehabilitering og avrusning.
- Hvilke drømmer har dere for fremtiden i Tuva?
- Det største ønske vi har for fremtiden er at mange tuginere skal få møte Jesus. Det vil være til velsignelse for samfunnet, og kriminaliteten og arbeidsledigheten vil synke. Det vil bli mindre fyll og bråk og tryggere å være ute, ikke minst for den oppvoksende generasjonen, som vår datter Maria vil være en del av, avslutter Tor Arild.

Tanna-Tuva

Antall: 252 000

Språkgruppe: Tyrkisk

Språk: Tuvinsk

Bosetningsområde: Tuva i sørlige Sibir

Religion: Tibetansk buddhisme

Evangelisk kristne: cirka 3 000

Bibeloversettelse: Det Nye testamentet

Informasjon:

- Tuginerne lever i et land med ekstreme klimaforhold – glødende hete somrer og iskalde vintre. Det er også et land med geografiske kontraster – høye fjell går over i stepper og ørkener.
- Tuginerne er buskaps- og hestedrivere, men også jegere. Under sin lange historie har de befunnet seg under flere ulike folks herrevælde. Blant annet har mongolere og kinesere kontrollert området i århundrer.
- År 1944 ble den selvstendige folkerepublikken Tannu-Tuva opptatt i den russiske rådsrepublikken. Dette hadde betydelige følger, framfor alt med tanke på religionen.
- I 1961 ble Tuva en autonom republikk i den russiske rådsrepublikken.
- Tuginerne er tibetanbuddhister, selv om sjamanistiske forestillinger også er levende. Under det kommunistiske styret forsvant de fleste klostre som fantes i området. I dag gjøres det forsøk på å gjeninnføre buddhismen i landet.
- Tuvaområdet sliter med store økonomiske problemer. Infrastrukturen i Tuva tillater ikke storindustri tross rike naturressurser.
- Misjonærer fra det gamle Sovjet og vesten har arbeidet i området etter at dørene ble åpnet for kristent arbeid på begynnelsen av 1990-tallet. Mange tuginere har kommet til tro, og en nasjonal menighetsvekkelse begynner å ta form.
- Jesusfilmen på tuvinsk ble klar i 1997, og det Nye testamentet i 2002.

PYM barnehjelp

PYM Barnehjelp er opprettet for å avhjelpe barns sosiale og åndelige nød. Inntektene kommer stort sett fra faste givere, gaver fra menigheter, søndagsskoler og juniorgrupper.

Hjelpen kanaliseres gjennom misjonærer og søsterkirker på de aktuelle stedene.

Støtten går til:

- Gatebarn og barnehjem
- Medisin og legehjelp
- Matutdeling
- Skolegang
- Å formidle evangeliet til barn og unge

Nytt kontonummer:

3000.24.00800

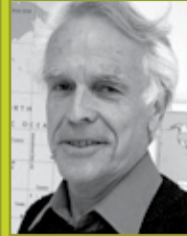
Bjørn Bjørnø
 Generalsekretær
bjorn@pym.no
 tel: 94 844 454

Trond Filberg
 Administrasjonsleder
trond@pym.no
 tel: 94 844 366

Nigel Erving
 Økonomileder
nigel@pym.no
 tel: 94 838 538

Kai Kjosbakken
 Reise- og personal-
 konsulent
kai@pym.no
 tel: 94 839 591

Oddbjørg T. Grødal
 Økonomi- og
 prosjektrådgiver
oddbjorg@pym.no
 tel: 94 832 792

Eli Bjørnebråten
 Prosjektrådgiver
 (Amerika, Øst-Afrika)
eli@pym.no
 tel: 94 843 402

Oddwin Solvoll
 Nord sør informasjon
info@pym.no
 tel: 94 841 084

Anne Lise Søvde
 Regionsekretær
 Europa, Info- og
 webkonsulent
annelise@pym.no
 tel: 94 838 049

Jofrid Landa
 Prosjektrådgiver
 (Kongo, Niger)
jofrid@pym.no
 tel: 94 832 118

Torild Almnes
 Avdelingsleder
 bistand
torild@pym.no
 tel: 94 873 654

Jørgen Cloumann
 Regionsekretær
 Amerika
jorgen@pym.no
 tel: 46 803 445

Solbjørg Sjøveian
 Programansvarlig for
 humanitær bistand
solbjorg@pym.no
 tel: 94 841 184

Liv Toril Skjeggstad
 Regionsekretær
 Afrika
livtoril@pym.no
 tel: 94 826 784

Oddvar Johansen
 Regionsekretær, Asia
oddvar@pym.no
 tel: 46 924 488

Nye iPod touch. Moro på neste nivå.

Prøv nye iPod touch på opptil 64 GB med dine egne hender.

Spill spill, hør på musikk, vis filmer, bruk programmer og ta e-post og Internett med deg i lomma – alt med Multi-Touch-teknologi på en lyssterk skjerm på 3,5 tommer. Vil du se og prøve nye iPod touch på 32 GB og 64 GB, er det bare å stikke innom InfoGrafikk for å få vite hvordan bedre ytelse, rikere grafikk og talekontroll gjør dette til den morsomste iPod-en noensinne.

InfoGrafikk ^{20 år}

InfoGrafikk. Din Apple-ekspert og Pro-Foto leverandør

InfoGrafikk AS | SørleTorget, Sarpsborg | Ole Deviksvei, Oslo | Telefon 6913 7070 | www.infografikk.no

Vi hjelper deg med forsikring av bedehus og forsamlingslokaler.

knif Trygghet
 Når verdier teller

KNIF Trygghet Forsikring AS sitt formål er å drive skadeforsikringsvirksomhet primært for kristne organisasjoner og institusjoner. KNIF Trygghet tilbyr også skadeforsikring privat for ansatte i de samme virksomhetene.

Er du er med i en av kristen-Norges mange virksomheter som trenger forsikring? Da kan vi anbefale deg å sjekke med KNIF Trygghet om det er penger å spare på å skifte forsikringselskap. Vår erfaring er at mange virksomheter kan spare betydelig på dette!

Besøk oss på www.ktf-as.no